

Ansökan om bidrag ut miljömiljarden avseende paraplyprojektet Södra Järva – rent och snyggt 2005-2008

Inriktning

Andra angelägna miljöprojekt

Inledning

Rinkeby och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder vill härmed ansöka om bidrag ur Stockholms miljömiljard.

Ansökan avser att driva ett omfattande och långsiktigt informationsprojekt, Södra Järva - rent och snyggt, med syfte att påverka kunskap, attityder och beteendemönster hos medborgarna på Södra Järva. Främst fokuserar projektet på nedskräpningsproblematiken samt att främja miljömedvetenhet och effektivare avfallshantering.

Projektet ska betraktas som ett paraplyprojekt då det består av ett antal delprojekt som alla strävar mot att uppfylla projektets mål och förväntade resultat. Ansökan är utformad så att projektet beskrivs utifrån de nio ansökningskriterierna som fastställs:

1. Projektets mål, syfte och förväntade resultat
2. Översiktlig projektplan
3. Översiktlig projektorganisation
4. Beskrivning av projektets kostnader, intäkter och finansiering
5. Projektets påverkan på framtida kostnader och kostnadseffektivitet
6. Projektet i relation till miljöprogrammet och växthusprogrammet
7. Projektets pådrivande roll
8. Uppföljning, dokumentation, erfarenhetsspridning
9. Risk

Under rubrik 2, Översiktlig projektplan, beskrivs däremot alla 12st delprojekt, varför rubriken ändrats till Översiktliga delprojektplaner. Här beskrivs, så långt det är möjligt, varje delprojekts mål och förväntade resultat samt budget. Under rubrik 4, Beskrivning av projektets kostnader, intäkter och finansiering, summeras samtliga delprojektsbudgetar till en total projektkostnad som nämnderna avser att söka medel för. Värt att beakta är att det mellan rubrik 2 och 3 lagts in en extra rubrik, Övergripande resurser för projektet Södra Järva – rent & snyggt. Här beskrivs projektets övergripande resursbehov samt de övergripande egeninsatser som kommer samtliga delprojekt till gagn.

Problembakgrund

Tensta, Hjulsta och Rinkeby (Södra Järva) har liksom andra miljonprogramsområden problem med arbetslöshet, bristande utbildning och språkkunskaper samt sociala och strukturella problem. För dessa, ur ett Stockholmsperspektiv unga stadsdelar, finns ett stort behov av stöd och riktade insatser inom flera viktiga områden.

Utformningen, standarden, skötseln och omvårdnaden av uterummet/närmiljön påverkar människors känsla av välbefinnande och trygghet. Men samma faktorer kan också ge upphov till otrygghet och otillfredsställelse med det egna bostadsområdet. Nedskräpning, liksom klotter och vandalisering, bidrar till att många kan känna sig otrygga och bortglömda.

I den enkätundersökning ”Situation och service i stadsdelen”, som utfördes av Utrednings och Statistikkontoret (USK) år 2002 uttryckte medborgarna följande:

- 49% av Rinkebyborna och 43% av Spånga/Tenstaborna upplever att det finns problem med stölder och inbrott i stadsdelen
- 44% av Rinkebyborna och 45% av Spånga/Tenstaborna upplever att det finns problem med klotter och skadegörelse i stadsdelen
- 38% av Rinkebyborna och 28% av Spånga/Tenstaborna upplever att det finns problem med misshandel och våld i stadsdelen
- 38% av Rinkebyborna och 30% av Spånga/Tenstaborna är ofta eller alltid rädda att gå hem ensamma genom stadsdelen när det är mörkt
- I betygsättningen av renhållning av gator, gångbanor och torg hamnade Spånga/ Tenstaborna på 10 och Rinkeby på nästa sista plats av de 18 stadsdelarna

Som framgår av frågeställningarna i USKs undersökning visar resultatet att en stor del av de boende

känner sig otrygga och ser nedskräpning och vandalisering som ett problem i stadsdelarna på Södra Järva. Av den anledningen är det av särskild vikt att på alla sätt, genom information, utbildning, städinsatser och engagerande programverksamhet verka för välstädade, hela och trygga stadsdelar på Södra Järva.

Ansvaret för människors närmiljö delas mellan stadsdelsförvaltningarna och bostadsföretagen, så väl allmännyttiga som privata. Ju bättre

förvaltningarna och bostadsföretagen lyckas hålla områdena ”hela, rena och snygga” desto fler boende upplever en större trygghetskänsla och en större tillfredsställelse i boendemiljön. Erfarenhetsmässigt går det emellertid inte att städa, reparera eller klottersanera sig till tryggare, renare eller helare stadsdelar. För det krävs det ett ökat samarbete mellan förvaltningar, bolag, skolor, föreningar, företag, boende och verksamma i Södra Järva. Här måste till ett långsiktigt och tålmodigt arbete för att informera engagera och påverka alla som bor och/eller arbetar i stadsdelarna.

De båda stadsdelsförvaltningarna liksom bostadsföretagen på Södra Järva har idag oproportionerligt stora kostnader på grund av nedskräpning, bristande källsortering och skadegörelse. Överkonsumtion av vatten och el, felaktig användning av rengöringsmedel, stopp i avlopp och sopsugar innebär också de ökade kostnader för bostadsföretagen. En stor del av de resurser som idag läggs ner på att städa, lappa och laga skulle kunna användas till betydligt angelägnare ändamål.

Projektets syfte, mål och förväntade resultat

Syfte

Syftet med det långsiktiga paraplyprojektet Södra Järva - rent & snyggt är att bidra till en social, ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling. Detta ska åstadkommas genom att förse medborgarna i området med kunskap om övergripande miljöfrågor och motivera och engagera dem i arbetet mot nedskräpning och skadegörelse samt i arbetet för en resurseffektiv avfallshantering i sin bostadsmiljö. Därigenom bidrar projektet till att uppfylla målet om miljöeffektiv avfallshantering inom Stockholms Stads miljöprogram. Även handlingsprogrammet mot växthusgaser kommer att dra nytta projektets genomförande bl. a. genom stödet för miljödiplomering och miljöcertifiering.

Mål och förväntade resultat för hela paraplyprojektet

En förutsättning för att nedanstående förväntade resultat ska uppnås under projektperioden, åren 2005-2008, är ett fördjupat samarbete mellan samtliga aktörer, stadsdelsförvaltningar och bostadsföretag som har ansvar för markskötsel. Dessutom krävs att föreningar, skolor, företagare och enskilda boende också engageras i arbetet mot att göra Södra Järva – rent & snyggt. Att detta sker är i sig ett mål för hela paraplyprojektet. Då paraplyprojektet avslutas förväntas följande resultat:

- 40% fler av medborgarna i området upplever att deras kunskaper om miljön har ökat.

- 40% fler av medborgarna i området upplever att de boende källsorterar i deras miljöstuga
- 40% fler av medborgarna i området upplever att nedskräpningen har minskat
- 30% fler av medborgarna i området upplever att det är det rent, snyggt och tryggt i Södra Järva

En annan målsättningen med samtliga föreslagna delprojekt är att inom projekttiden, åren 2005-2008, minska kostnaderna för nedskräpning, klottersanering och återställning från vandalisering med minst 25% .

För de olika delprojektens mål och förväntade resultat se delprojektplanerna under rubrik översiktliga delprojektplaner

Översiktliga delprojektplaner

Delprojekt 1: Utbildning och information

Delprojekt 1a: Pedagogprojektet Bry dig!

Inledning

Det är återigen dags att lyfta fram och uppmärksamma nedskräpningsproblemet för barn och ungdomar. Denna gång genom att definiera nedskräpning inte bara som ett miljöproblem utan som ett hållbarhetsproblem då fenomenet också har starka och negativa sociala och ekonomiska aspekter för samhället. Målgruppen bearbetas via pedagoger i mellanstadiet i skolorna i området. Vid inspirerande informationsträffar på Eggeby gård handleds pedagoger i ett material som vid användning i klassrummet ger målgruppen faktakunskaper om nedskräpning, resurshantering och skadegörelse. Materialet, som baseras på stiftelsens väl beprövade pedagogiska och metodiska idéer, omfattar fakta, klara instruktioner för värderingsövningar och en pristävling. Bland annat kommer mytbildning och desinformation att ställas mot fakta. Slutresultatet blir en elevtävling om bästa opinionsbildande produkt för "allmänheten" Det kan exempelvis vara en kort video/digitalfilm, en powerpoint- presentation, en seriestrip, en affisch, en beskrivande fotoutställning eller annan typ av presentations- form som eleverna själva valt beroende på ålder, förmåga eller intresse. Denna tävlingsform är en återkoppling till det tidigare framgångsrika Håll Sverige Rent projektet "Skräprullen" från 1986. Stiftelsens pedagoger och erfarna utbildare håller i projektets informationsträffar och handleder mellanstadielärare i området. Elevernas resultat exponeras sedan bl a på både projektet Södra

Järva –rent och snyggt och Håll Sverige Rents hemsidor, i lokala affärscentrum och andra offentliga rum samt i lokala tv kanaler och tidningar.

Syfte

Bry dig!-konceptet i Södra Järva är en långsiktigt satsning för minskad nedskräpning och minskad skadegörelse i området. Konceptet innebär ett proaktivt arbete i syfte att få målgruppen att reflektera över och förstå konsekvenser av sitt handlande samt att förse målgruppen med handlingskompetens i pressande situationer. Ambitionen är att minska nedskräpning och skadegörelse samt öka återvinning i området. Därmed minskas också kostnaderna för nedskräpning och skadegörelse och närmiljön kommer att upplevas som ren och snygg, trygg och trivsamt. Det pedagogiska syftet med Bry-dig projektet är att få eleverna att arbeta och bekanta sig med hållbarhetsperspektivet genom att lyfta fram de ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna för områdets nedskräpnings- och skade- görelseproblematik.

Mål och förväntade resultat

- Att deltagande skolklassers barn och ungdomar stärker sin självbild och utvecklar en handlingsberedskap i och med att medvetandegöra de om hur attityder påverkar deras handlingar. På så vis kan de få en större förståelse för det egna ansvaret. Dessa barn och ungdomar stimuleras helt enkelt till att bry sig mer om sin omvärld och ska uppleva att de får bevis på sin förmåga att påverka positivt. Detta kommer att utvärderas med hjälp av jämförande elev- och skolpersonalenkäter före och efter Bry-dig processen
- Tryggare och trivsammare skolmiljöer där Bry-dig konceptet har genomförts. Detta utvärderas dels genom specifika frågor i elev- & skolpersonalenkäten, dels genom en jämförande nedskräpnings/skadegörelse mätning före och efter skolornas Bry-dig processer.
- Att Bry-dig processen resulterar i ett antal opinionsbildande produkter producerade av deltagande elever.
- 50 pressklipp om pedagogprojektet Bry-dig i Södra Järva

Målgrupper

Alla skolor med mellanstadium i stadsdelarna Rinkeby respektive Spånga Tensta bjuds in att delta i pedagogprojektet Bry Dig.

Primär målgrupp:

Lärare och elever i mellanstadiet (4-6)

Sekundära målgrupper:

Övrig skolpersonal, föräldrar och fritidsverksamheter för eleverna

Intressenter

Lokala politiker

Media

Elevråd

Miljögrupper

Etniska grupper

Idrottsföreningar

Skol- och miljöförvaltningen i Stockholms stad

Tidsplan för en cykel

Fas 1: Produktutveckling, kontaktuppgggnad och materialproduktion, vår-04

Fas 2: Genomförandefas: 1-1,5 termin med start vt 2005/ev ht 2004
Skolorna genomför uppdraget och redovisar ett slutresultat under den andra terminens hälft. Vinnarna utses av en tillsatt jury

Fas 3: Uppföljnings/redovisande fas: ca 2 månader
En ambulerade utställning där elevernas produktioner och resultat presenteras i stadskärnorna.

Utvärdering

- Enkätundersökningar med deltagande barn och ungdomar före och efter Bry-dig processen
- Uppföljning av delprojektets antal elevproduktioner och utvärdering av dess kvalitet
- Uppföljning av pressklippstatistik

Budget:

Personalkostnad: 50 000kr/år

Övriga kostnader: 5 000kr/år

Kostnadsposter:

- Pedagogen/handledaren nedlagda arbetstid 2005-2008:
1/10 projektledningsresurs 50 000kr

- Skräppedagog föreläsning 2 timmar/år: 1000 kr/år
- Materialkostnader (cd skivor, presentationsmaterial): 2000kr/år
 - Trycksaker/marknadsföring (affischer, infoblad A4): 2000kr/år

Egeninsats:

Håll Sverige Rent har sammanlagt lagt ned 240h (30dagar) på utveckling av konceptet Bry-dig!, handledarmaterial, informationsmöten, seminarier och processtöd vilket motsvarar 120 000kr.

Delprojekt 1b: Informationsfilm**Översiktlig projektplan**

Projektet Södra Järva – Rent och Snyggt kommer att låta producera en spelfilm som ska öka miljömedvetenheten i Södra Järva området. Filmen, som ska bestå av olika sekvenser som kan visas var för sig, ska produceras och sändas av Rinkeby TV på Öppna Kanalen och på monitorer i stadsdelen samt också kunna visas i enskilda sammanhang.

Projektets styrgrupps bostadsbolag förvaltar huvuddelen av Rinkebys och Spånga –Tenstas ca 13 300 lägenheter. Där har de stora problem med:

- nedskräpning
- bristande källsortering
- stopp i avlopp
- felaktig användning av rengöringsmedel
- störande ljud (hög musik t ex)
- rökning i allmänna utrymmen.
- överkonsumtion av vatten

All delprojekt inom Projektet Södra Järva - rent och snyggt försöker med olika metoder att lösa ovanstående problem och åstadkomma en attityd och beteendeförändring. Ett faktum är dock att det är svårt att nå ut med sedvanlig information till många av de som bor i Södra Järva området. En mycket hög andel har språkproblem och skriftlig information är särskilt svår att ta till sig. Filmförslaget går ut på att använda spelfilm som kommunikationsmetod. Filmerna skall visas på Öppna Kanalen samt på olika monitorer i stadsdelarna. Dessutom ska filmerna finnas tillgängliga för visning i enskilda sammanhang, t ex på föreningsmöten. I så stor utsträckning som möjligt ska filmerna göras som stumfilm för att undvika översättningar. Där så krävs görs antingen dubbningar eller översatta texter.

På ett slagkraftigt sätt ska tittarna upplysas om vikten av att lämna sina sopor på ett miljövänligt sätt, att undvika att slänga olämpliga saker i toaletten, att undvika miljöfarliga ämnen, etc. Möjligheten att använda humor för att nå fram ska prövas.

AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder samt AB Stockholmshem kommer att genom sina lokala medarbetare i projektets styrgrupp stå till förfogande med sin kompetens under företaget Rinkeby TV:s produktion av filmerna. Rinkeby TV är ett team av unga personer som producerar film och är bosatta i Rinkeby. De sänder inslag på Öppna Kanalen vid två tillfällen i veckan (söndag- resp måndagkvällar). Programmet heter också Rinkeby TV, har funnits sedan hösten 2003 och koncentrerar sig hittills helt och hållet på olika typer av samhällsinformation. Programmet kan ses av totalt 360 000 hushåll i Stockholmsområdet, men eftersom det heter "Rinkeby TV" ses det av en större andel Södra Järva bor än boende i andra områden.

Budget: 200 000kr tot

I denna summa inkluderas Rinkebys TV:s arbete med framtagning av manus, skådespelararvoden, sändningar, filmning, klippning och material.

Egeninsats:

Styrgruppens bostadsbolag ställer upp med sin expertkunskap i samband med framtagande av manus samt att befintliga grovsoprum, miljöstugor, mm. används vid inspelningarna.

Delprojekt 1c: Bomiljöskola för hyresgäster i Södra Järva området

Översiktligt projektplan

Många invånare i områdets ca 13 300 lägenheter källsorterar inte utan slänger det mesta osorterat.. Initiativ för att komma till rätta med dessa avfallshanteringsproblem är inrättande av informativa och engagerande bomiljöskolor för hyresgästerna. Projektets projektledare ansvarar för denna bomiljöskola som bl a ska innehålla miljöundervisning, energirådgivning, information om områdets nedskräpningsproblematik samt guidade rundvandringar som förklarar fastigheternas avfallshanteringssystem. Även studiebesök hos exempelvis områdets avloppsrenings- verk, återvinningsindustrier, en energileverantör i området samt ett återbruk är ett viktigt inslag för hyresgästernas förståelse och engagemang i miljö-, avfalls- och nedskräpningsfrågor. Undervisningsmomenten leds av projektledningen i lokaler som ställs till förfogande av bostadsbolagen. Södra Järva – Rent och Snyggs boskola skulle kunna

presenteras för befintliga hyresgäster och för nyinflyttade i samband med att de skriver på sina hyreskontrakt med början år 2005.

Budget:

Personalkostnad: 50 000kr/år

Övriga kostnader: 187 000kr/år

Kostnadsposter:

- Personalkostnad: 50 000kr/år
- Boskolematerial: Pärm med fliksystem. Material delas ut under kursen: 25 000kr/år
- Busstransport till studiebesöken 16 000kr x 10ggr/år
160 000kr/år
- Diplom: 2 000kr/år

Egeninsatser:

Lokaler för boskolan tillhandahålls genom de kommunala bostadsbolagen, eventuellt kan de lokala hyresgästföreningarnas samlingslokaler nyttjas. Lokalerna utrustas med OH-apparat och blädderblock.

Delprojekt 1d: Föredragshållare till Södra Järvas nätverksmöten**Översiktlig projektplan**

Projektledaren vaskar fram och bjuder in intressanta gästföreläsare som föreläser om teman relevanta för projektet Södra Järva - rent & snyggt. Dessa stormöten, som är öppna för samliga bostadsföretag i Södra Järva och representanter från stadsdelsnämnderna, arrangeras av stadsdelsförvaltningarna en gång per termin. På agendan står bl. a. diskussioner av gemensamma frågor och problem samt ett inspirerande föredrag av en utomstående gästföreläsare.

Budget: 20 000kr/år

Kostnadsposter:

- Arvode till två gästföreläsare per år under perioden 2005-2008 med teman som påvisar goda exempel på lyckade projekt från övriga delar av landet och som inspirerar och belyser problemställningarna kring nedskräpningsproblematiken: 80 000SEK

Egeninsats: Möteslokal, annonsering och informationsmaterial

Delprojekt 1e: Projektets webbplats

Översiktligt delprojektplan

Det kommer att byggas upp en webbplats inom Stiftelsen Håll Sverige Rents befintliga webbplats www.hsr.se, dock med en egen [URL:adress](#) för projektet Södra Järva – rent och snyggt. Denna informationskanal kommer att marknadsföras under alla delprojekts aktiviteter och ska utgöra en samlad informationsportal för projektets samtliga delprojekt och kampanjer. Initialt kommer uppbyggnaden att innebära en kostnad som sedan övergår i en lägre uppdaterings- och underhållnings-kostnad.

Mål och förväntat resultat

Målsättningen med projektets webbplats är att uppnå 10 000st unika besökare under projektiden

Utvärdering

Analys av webbstatistik

Budget: 127 000kr tot

Kostnadsposter:

- Initial uppbyggnadskostnad: 25 000 SEK
- Utvecklings- och underhållningskostnader 2005-2008: 100 000 SEK
- Kostnad för egen [URL:adress](#) 2205-2008: 2000SEK

Delprojekt 2: Adoption av städområden

Delprojekt 2a: Föreningsstädning

Inledning

I Södra Järva har vi boende från många olika kulturer. Synen på nedskräpning och vem som städar varierar mellan olika kulturer och individer. Som ett led i att ändra attityder till nerskräpning initieras delprojektet föreningsstädning i stadsdelen.

Syfte och mål

Syftet med delprojektet är att sprida kunskap om nedskräpningens effekter på samhället och på vilket sätt det berör medborgarna. Målet är att göra Södra Järva mer attraktivt genom att arbeta för att göra området både

renare, tryggare och trivsammare. Målet är också att på lång sikt minska renhållnings- kostnaderna i stadsdelen genom att nerskräpningen minskar.

Metod

Rinkeby, Tensta och Hjulsta med omnejd indelas i 30 städområden. Föreningar verksamma i respektive stadsdelen ”adopterar” ett av dessa 30 städområden som de sedan ansvarar för. För denna insats får föreningen en summa pengar. Genom att olika föreningar själva tar ansvar för att hålla vissa angivna områden rena från skräp kommer intresset öka för att hålla stadsdelen ren och snygg från skräp. Familj och vänner till de föreningsaktiva kommer förmodligen att öka engagemanget för närmiljön och förändra synen på nerskräpning.

Tidsplan

Under januari-maj och november-december städas områdena varannan vecka under helgerna.

En veckovis städning börjar i vecka 20 och avslutas i vecka 43. Detta innebär att föreningar städar 13 helgomgångar samt veckovis 27 gånger per år. Dessa aktiviteter ska pågå under 2005 t o m 2008, dvs i fyra år.

Budget:

Personalkostnad:	250 000kr/år
Övriga kostnader:	2 035 000kr/år

Kostnadsposter

• En projektledningsresurs på halvtid:	250 000 kr/år
• Städarvode till föreningar	1 110 000kr/år
• Sopavgift, hämtning, container	500 000kr/år
• Material	125 000kr/år
• Miljöavgifter	300 000kr/år

Förslag 2b: Miljöstugor

Inledning

I Södra Järva har vi problem med hur folk hanterar sina sopor. Miljöstugorna används mycket flitig av hyresgästerna. Det händer att besökare i miljöstugor lämnar sina sopor vid någon soptunna eller utanför stugan. Många besökare som har ambitionen att sortera sina sopor lyckas inte fullt ut. Detta kan bero på att besökaren inte är informerad om sopsorteringssystemet i stugorna eller att besökaren helt enkelt inte vet hur man ska handskas med sina sopor. Trots gedigna insatser från området

hyresvärdar består problemen. Det behövs initiativ och idéer för att öka miljömedvetenheten i stugorna och skapa positiva attityd- och beteendeförändringar. Många medborgare i området kommer från olika kulturer där synen på nedskräpning och sopsortering varierar. Genom att olika föreningar själva tar ansvar för att hålla miljöstugorna rena och iordningställda kommer intresset att öka för att sopsortera rätt och hålla miljöstugorna rena och snygga.

Syfte och mål

Syftet med delprojektet är att sprida kunskap om varför vi sopsorterar. Kunskap och engagemanget för miljön och effektiv resurshantering ska öka. Målet är också att på lång sikt minska renhållnings- kostnaderna i stadsdelarna.

Metod

Miljöstugor i Rinkeby och Spånga-Tensta adopteras av föreningar verksamma i stadsdelarna. För denna insats får föreningen en summa pengar. Föreningar ägnar 2 timmar per vecka för att ordningsställa miljöstugor och informerar samtidigt de besökande om syftet med källsortering och effektiv sophantering och guidar de rätt bland sopkärlen.

Profilkäder i form av jackor och T-shirts trycks upp och delas ut till föreningsaktiva. Beskrivande skyltar tas fram och översätts till olika språk för att sättas upp i stadsdelarnas miljöstugor.

Tidsplan

Föreningarna arbetar veckovis med miljöstugorna året runt under hela projekttiden, d v s i fyra år.

Budget:

Personalkostnad:	250 000kr/år
Övriga kostnadsposter:	1 585 000kr/år
Initiala kostnader år 1:	300 000kr

Kostnadsposter

- En projektledningsresurs på halvtid: 250 000kr/år
- Föreningsarvode 1 560 000kr/år

I Spånga-Tensta och Rinkeby finns 150 st miljöstugor.

Varje miljöstuga bemannas 2 timmar i veckan

av föreningar där en ersättning på 100:-/timme utgår.

*Detta innebär en årskostnad på
150 miljöstugor X 52 veckor X 2 timmar X 100:-timme =
1.560.000kr/år*

- Förbrukningsmaterial 25 000kr/år
- Initiala kostnader: Profilkläder och skyltar på olika språk: 300 000kr

Delprojekt 3: Miljödiplomering

Delprojekt 3a: Miljödiplomering av arrangemang

Översiktlig delprojektplan

Projektledaren stöder samtliga arrangemang i området att miljödiplomera sig enligt Håll Sverige Rents kriterier. Projektledaren kartlägger årets alla event i området och etablera kontakter med ansvariga nyckelpersoner. Dessa evenemang ska också användas som informationskanaler för Bry dig!-konceptet i skolorna, boskolorna samt övriga kampanjbudskap inom projektet Södra Järva – rent & snyggt. Detta är ett effektivt sätt att nå f a barn och ungdomar i området.

Sammanställning av årliga arrangemang i Södra Järva med potential att miljödiplomeras

Arrangemang	Tid på året 2005-2008	Kontaktperson
Tensta marknad	första helgen i september	Burhan Yildiz
Eggebydagarna	vår & höst	Susanne Fabricius
Midsommar Latino	juni	Hugo Galassi
Vårstädning	maj	Styrgruppen /projektledningen i samarbete med vår gemensamma städentreprenör (Stockholm Entreprenad AB)
NEWROZ	mars	Burhan Yildiz
Rinkebyfestivalen	sista helgen i maj	Festivalkommittén

Dessa festivaler och arrangemang är av en viss storlek. Är vädret bra kan arrangemangen locka så en publik på upp till 20 000. Är vädret sämre blir

deltagarantalet betydligt lägre. Planen är att ovanstående arrangemang både ska bli miljödiplomerade enligt stiftelsen Håll Sverige Rents kriterier för miljödiplomerade arrangemang samt utgöra effektiva informationskanaler för hela projektet Södra Järva – rent och snyggs budskap och aktiviteter.

Budget

Personalkostnader:	50 000kr/år
Övriga kostnader:	34 600kr/år

Kostnadsposter

- Personalkostnader 2005-2008: 50 000kr/år
- Avgift för certifiering för samtliga event: 18 000kr/år
- Marknadsföring av miljödiplomerade event, annons i lokalpress vår och höst: 16 600kr/år

Delprojekt 3b: Miljödiplomering av butiker**Inledning**

Med hjälp av ett tidigare kontaktnät som styrgruppen byggde upp i samband med att 18 stycken butiker i Centrumkompaniets lokaler i Rinkeby och Tensta miljödiplomerades under år 2002 planeras det att gå vidare med dessa butiker samt fånga upp nya intresserade butiker. De gamla kriterierna ska uppgraderas och förbättras. IVL Svenska miljöinstitutet leder ett arbete för framtagning av "baskriterier" för förenklade miljöledningssystem. Det kan vara ett alternativ för de mer erfarna butikerna att ta sig an med handledning från projektledaren på plats. Miljöutbildning av de butiker som bestämmer sig för att ansöka ingår i förslaget.

Översiktlig delprojektplan

Med hjälp av ett tidigare kontaktnät som styrgruppen byggde upp i samband med att 18 stycken butiker i Centrumkompaniets lokaler i Rinkeby och Tensta miljödiplomerades, enligt stiftelsen Håll Sverige Rents kriterier, under år 2002 planeras det att gå vidare med dessa butiker samt fånga upp nya intresserade butiker. De gamla kriterierna ska uppgraderas och förbättras. IVL Svenska miljöinstitutet leder en arbetsgrupp, där bl a Håll Sverige Rent är representerad, för framtagning av baskriterier för ett förenklat miljöledningssystem. Det är ett alternativ för de mer erfarna butikerna att ta sig an med handledning från projektledningen. Miljöundervisning av de butiker som bestämmer sig för

att ansöka är en del av konceptet. Själva revideringen och godkännandet av den förenklade certifieringen kommer att bygga på att butiksägaren fyller in en checklista som analyseras av Håll Sverige Rent och som sedan följer upp analysen per telefon eller annan mötesform.

Mål och förväntat resultat

Under projektperioden 2005-2008 ska 40st butiker i Södra Järva ha miljödiplomerat eller certifierat sig enligt det förenklade miljöledningssystemet.

Utvärdering

- Antalet miljödiplomerade eller certifierade butiker i Södra Järva jämförs med målsättningen
- Samtliga miljöutbildningar som projektledningen ansvarar för följs upp med kursutvärderingar

Budget

Personalkostnader:	50 000kr/år
Övriga kostnader:	29 100kr/år

Kostnadsposter:

- Personalkostnad: 50 000kr/år
- Arvode för revidering och godkännande av IVL:s förenklade miljöledningssystem 80 000kr = 20 000kr/år
- 4h á 500kr per butik (40st) som ansöker om en certifiering
- Marknadsföring av årets miljödiplomerade/certifierade butiker, annons i lokalpress under senhösten: 8 600 kr/år
- Diplom: 2 000kr = 500kr/år

Egeninsats: Styrgruppens deltagande i planering och som bollplank för projektledningen.

Delprojekt 3c: Miljöcertifiering av skolor med Grön Flagga

Inledning

Miljöcertifiering av skolor med Grön Flagga är ett förenklat miljöledningssystem anpassat för förskolor, grundskolor och gymnasium (skolenheter) där barn och ungdomar arbetar aktivt med miljöfrågor. Det är idag det mest utbredda miljöledningssystemet i skolor i Sverige.

Att miljöcertifiering med Grön Flagg är ett delprojekt i Södra Järva – rent och snyggt motiveras av att praktiskt och engagerat miljöarbete i ung ålder är ett av samhället mest effektiva sätt att påverka attityder och beteendemönster och på så vis få bukt med nedskräpning och öka miljömedvetenheten.

Översiktlig delprojektplan

Genom informativa och engagerande insatser ska samtliga skolenheter i området förse med kunskap om miljöcertifieringssystemet Grön Flagg. Detta arbete är ett möjligt sätt att permanenta ett demokratiskt och strukturerat miljöarbete hos skolorna utifrån barn och ungdomars perspektiv..

Metod

Projektledningens roll är främst att utbilda, inspirera och handleda miljösamordnare på de skolenheter som väljer att miljöcertifiera sig enligt Grön Flagg. Varje enhet utser en eller flera miljösamordnare bland sin personal som i sin tur ska inspirera kollegor och ansvara för att uppbyggnaden av det strukturerade miljöarbetet på sin arbetsplats. I projektets startskede bjuder projektledningen in utsedda miljösamordnare från alla skolenheter i området till en utbildnings- och inspirationsträff på två heldagar med syfte att initiera varje skolenhets uppbyggnad av miljöarbetet. Under de tre återstående åren bjuds miljösamordnarna in till en uppföljningsdag per år.

Miljösamordnarna uppmuntra under det första utbildningstillfället att bilda ett självständigt nätverk som handleds av projektledningen. Nätverket har en träff med projektledningen vid ett tillfälle per månad för att diskutera hur arbetet med uppbyggnaden av miljöarbetet löper och få hjälp och stöd med eventuella problem.

Mål och förväntat resultat

Under projektperioden 2005-2008 ska 76st av Södra Järvas 102 stycken skolenheter ha hissat grön flagg, vilket utgör 75%.

Utvärdering

- Antalet miljöcertifierade förskolor och skolor jämförs med målsättningen
- Samtliga miljöutbildningar som projektledningen ansvarar för följs upp med kursutvärderingar

Budget

Personalkostnader: 25 000kr/år

Övriga kostnader: 20 625kr/år

Kostnadsposter:

- Personalkostnader. 25 000kr/år
- Anmälningssavgift för Grön Flagg (500 kr/skolenhet)
37 500kr
- Miljölitteratur till skolenheterna 3 böcker= 290kr
45 000kr
i genomsnitt 2 set per skolenhet 82 500kr

Egeninsats:

Stiftelsen Håll Sverige Rent godkänner och certifierar skolenheterna, skickar ut pressmeddelande, utfärdar diplom och delar ut de gröna flaggorna.

Delprojekt 4: Miljöevenemang

Delprojekt 4a: Eggebygårds miljömässa

Inledning

Eggeby Gårds Fältskola och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning samt Rinkeby stadsdelsförvaltning ansöker om medel för att genomföra en årligen återkommande miljömässa på Eggeby Gård i samband med vårens Eggebydag. Evenemanget skall erbjuda framför allt boende och studerande i närområdet möjlighet att på ett lustfyllt sätt lära sig mer om natur-, miljö- och kretsloppsfrågor som har anknytning till området och vad varje enskild individ kan göra i sin vardag för att förbättra miljön.

Syfte

Syftet med mässan är att på ett konkret sätt väcka ett intresse för naturen och dess kretslopp bland medborgarna. Därmed ökas motivationen att själv agera på ett mer miljövänligt sätt. På så sätt kan stadsdelen ta betydelsefulla steg mot en ekologiskt hållbar utveckling.

Målet är att höja deltagarnas kunskap och därmed öka deras förmåga att fatta välgrundade beslut inför handlingar som påverkar miljön. Ökad kunskap ger också större möjligheter att delta i den demokratiska processen. Genom att samlas kring gemensamma frågor ökar även integrationen i området. Mässan ger även föreningar, organisationer och

olika projekt en möjlighet att presentera sig själva och sitt arbete i anknytning till miljöfrågor och därmed ges våra boende en möjlighet att själva engagera sig.

Metod

Miljömässan, som kommer att genomföras på och i anslutning till Eggeby Gård på södra Järvafältet, planeras till en söndag i maj i samband med Eggebydagen och är öppen för allmänheten. Tidigare Eggebydagar, där ett litet miljöinslag funnits sedan starten 1999, har i genomsnitt besökts av drygt 2 000 personer. Genom att lägga mässan ihop med Eggebydagen hoppas vi nå minst det dubbla antalet personer, dvs ca. 4000 besökare. Därefter kommer delar av mässan att vara öppna för skol- klasser ytterligare några dagar. Under dessa dagar är målet att nå minst hälften av alla elever i stadsdelen.

I samband med miljömässans avslutning avser vi att genomföra en organiserad städning av området kring Eggeby med hjälp av skolklasser som belönas efter insats.

Översiktlig projektorganisation

En mäss-samordnare kommer att vara anställd på halvtid under de 4 månader som föregår mässan. Utöver denna samordnare kommer externa personer att anlitas vid mässan och de följande dagarna som är öppna för skolbesök. Vi hoppas även på ett stort antal delarrangörer i form av föreningar, organisationer, projekt och myndigheter som vill nå ut med miljöinformation eller presentationer av sin verksamhet. Fältskolans två anställda biologer kommer att arbeta i nära samarbete med mäss-samordnaren.

Uppföljning

- Antalet besökare kommer att räknas vid ingångarna till miljömässan.
- Antalet skolklasser som besöker de delar av miljömässan som finns kvar dagarna efter mässan räknas.
- Enkätundersökningar görs med deltagande barn och ungdomar före och en tid efter besöket på mässan.
- Dokumentation av dagen genom bl a fotografering och skolarbeten.

Budget:

Personalkostnader:	100 000kr/år
Övriga kostnader:	235 000kr/år

Kostnadsposter

• Mäss-samordnare	100 000kr
• Arvode till externa föreläsare	90 000kr
• Hyra av lokaler	60 000kr
• Iordningställande av natur – miljöfrågestig	5 000kr
• Informationsskyltar om naturen i närområdet	30 000kr
• Annonsering	50 000kr

Egeninsats: Fältskolans personals planeringstid

Delprojekt 4b: Vår & höststäddagar

Övergripande delprojektplan

Vår- och höststäddagarna ska vara ett återkommande evenemang där skolor och föreningar på Södra Järva bjuds in för att delta i temadagar. Temadagarna inkluderar både en teoretisk genomgång om skäpproblematiken för skolklasser samt en praktisk del där alla aktörer i området får varsitt område att städa av.

Budget: 150 000kr/år

Kostnadsposter:

- Kostnad Rinkeby perioden 2005-2008: 240 000kr
Ersättning med 1500kr per tillfälle för varje deltagande klass för 20 städområden
- Kostnad Spånga-Tensta perioden 2005-2008 360 000kr
Ersättning med 1500kr per tillfälle för varje deltagande klass
600 000kr tot. *för 30 städområden*

Egeninsats: Kostnader för skräpbortforsling genom ordinarie entreprenör och städ- och informationsmaterial samt egna arbetsinsatser för arbetet.

Övergripande resurser för projektet Södra Järva – rent & snyggt

En förutsättning för att kunna följa upp paraplyprojektets resultat är att en större marknadsunder- sökning, både före och efter projektperioden, bland ett statistiskt urval av medborgarna i området genomförs. Denna uppgift avses läggas ut på USK eller liknade organisation.

Det finns också material som behövs och kan komma till nytta i alla delprojekten. Dessa resurser budgeteras som gemensamma vilket också gynnar en effektiv samordning av delprojekten. Det handlar om en

giveaway med syfte att uppmärksamma medborgarna på projektet Södra Järva – Rent & snyggt och dess budskap. Denna giveaway kommer bl. a. att delas ut som priser och under delprojektens olika aktiviteter.

Ett annat övergripande behov är resurser för att kontinuerligt och konsekvent dokumentera samtliga delprojekt under de fyra projektåren vilket kommer att utgöra ett viktigt material för utvärderings- arbetet och erfarenhetsspridningen till andra stadsdelar i landet med liknande problematik. Pedagogprojektet Bry-dig! kommer ha ett större behov än de andra delprojekten av att nyttja dokumentationsresurserna då delprojektets slutredovisning går ut på att elever tävlar i att producera opinionsbildande produkter för allmänheten. För projektledningen att ansvara för dessa övergripande projektaktiviteter samt administration och samordning för samtliga delprojekt läggs 550h/år.

Budget:

Personalkostnad: 150 000kr/år
Övriga kostnader: 676 000kr tot

Kostnadsposter

- projektledningens ansvar för övergripande projektaktiviteter ,administration och samordning: 550h/år = 3/10 tjänst, 150 000kr/år
- Marknadsundersökning före och efter 600 000kr projekttiden
- Giveaways: 50 000kr
- Dokumentation av delprojekten: 26 000kr
 - Två digitala videokameror á 10 000kr
 - Tre digitala småbildskameror á 2000kr

226 000kr tot.

Övergripande egeninsatser

- Avsatt arbetstid för samtliga aktörer i paraplyprojektets styrgrupp under regelbundna månatliga styrgruppsmöten.
- Avsatt tid utöver styrgruppsmötena som dess aktörer lägger ned på att vara bollplank, kunskapsstöd och förmedlare av kontakter till projektledningen.
- Stadsdelsnämndernas administrativa kostnader för dator, fast telefon och lokalhyra för projektledningen.

Översiktlig projektorganisation

Paraplyprojektet Södra Järva - rent & snyggt ägs av Rinkeby och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder. Det är också dessa stadsdelsnämnder som ansöker om medel från miljömiljarden för att kunna genomföra paraplyprojektet i samråd med aktörer som sitter i projektets styrgrupp.

Aktör	Ansvar och åtaganden
Rinkeby och Spånga – Tensta stadsdelsnämnder	• Äger paraplyprojektet Södra Järva – rent och snyggt • Ansöker om medel från miljömiljarden för att kunna genomföra paraplyprojektet • Övergripande budgetansvar
Styrgruppen för Södra Järva – rent och snyggt <i>I styrgruppen sitter representanter från:</i> <i>Rinkeby Stadsdelsnämnd</i> <i>Spånga-Tensta Stadsdelsnämnd</i> <i>AB Familjebostäder</i> <i>AB Svenska Bostäder</i> <i>Wihlborgs Fastigheter AB</i> <i>Stiftelsen Håll Sverige Rent</i> <i>Representant för skolorna Södra Järva</i>	• Projektets beslutsorgan och engagerat bollplank, kunskapsstöd och dörroppnare till projektets projektledning
Projektledning	• Ansvarar för samordningen av paraplyprojektets delprojekt • Ansvarar för det operativa arbetet i delprojekten • Ansvarar för projektets administration • Styrgruppens drivande kraft och initiativtagare • Håller styrgruppen kontinuerligt informerad om delprojektens löpande arbete • Håller stadsdelsnämnderna kontinuerligt informerad om delprojektens löpande arbete • Extern representant för Projektet Södra Järva - rent och snyggt • Projektets utbildare, informatör och föreläsare • Ansvarar för dokumentation och erfarenhetsspridning av projektet

Rinkeby TV	• Produktion av informativ spelfilm
------------	-------------------------------------

Projektorganisationens nätverk/samverkansaktörer i området

- Övriga Bostadsbolag
AB Stockholms hem
SISAB
Privata hyresvärdar
CentrumKompaniet
- Eggeby Gårds Fältskola
Erbjuder kostnadsfri natur- och miljöundervisning för elever och personal i Spånga-Tenstas grundskolor. Ansvarar i samråd med projektledningen för Eggebydagens miljömässa
- Föreningar i området
- Lokal media
- Stadsdelsförvaltningarnas verksamheter såsom skolor, förskolor och medborgarkontoret i området
- Lokala näringslivet
- Religiösa samfund
- Boende och verksamma i området
- Studieförbunden
- Renhållningsentreprenör

Beskrivning av paraplyprojektets totala kostnader, intäkter och finansiering

Kostnader i kronor:

Delprojekt och övergripande projektkostnader	2005	2006-2008	Total delprojektskostnad
1a: Pedagogprojektet Bry-dig!			
Personalkostnad:	50 000	150 000	200 000 (1/10-tjänst)
Övriga kostnader:	5 000	15 000	20 000

1b: Informationsfilm			
Personalkostnad:			
Övriga kostnader:	200 000		200 000
1c: Boskola			
Personalkostnad:	50 000	150 000	200 000 (1/10-tjänst)
Övriga kostnader	187 000	561 000	748 000
1d: Nätverksmöten i Södra Järva			
Personalkostnad:			
Övriga kostnader:	20 000	60 000	80 000
1e: Projektets webbplats			
Personalkostnad:			
Övriga kostnader	50 500	76 500	127 000
2a: Föreningsstädning			
Personalkostnad:	250 000	750 000	1 000 000 (1/2-tjänst)
Övriga kostnader:	2 035 000	6 105 000	8 140 000
2b: Miljöstugor			
Personalkostnad:	250 000	750 000	1 000 000 (1/2-tjänst)
Övriga kostnader:	1 351 000 + 300 000	4 053 000	5 704 000
3a: Miljödiplomering av arrangemang			
Personalkostnad:	50 000	150 000	200 000 (1/10-tjänst)
Övriga kostnader	34 600	103 800	138 400
3b: Miljödiplomering av butiker			
Personalkostnad:	50 000	150 000	200 000 (1/10-tjänst)
Övriga kostnader:	29 100	87 300	116 400
3c: Miljöcertifiering grön flagg			
Personalkostnad:	25 000	75 000	100 000 (1/20-tjänst)
Övriga kostnader:	20 625	61 875	82 500
4a: Eggebydagens miljömässa			
Personalkostnad:	100 000	300 000	400 000 (2/10-tjänst)
Övriga kostnader:	235 000	705 000	940 000
4b: Vår & höststäddagar			
Personalkostnad:			
Övriga kostnader:	150 000	450 000	600 000
Övergripande projektkostnader			
Personalkostnad:	150 000	450 000	600 000 (3/10-tjänst)
Övriga kostnader:			676 000
Total paraplyprojektkostnad			
Personalkostnad:			3 900 000 (två
Övriga kostnader:			heltider)
Summa			17 572 300
			21 472 300

Projektets påverkan på framtida kostnader och kostnadseffektivitet

- Genomförs projektet i alla delar så kan kostnaderna minska för städning, klottersanering och återställning efter vandalisering. Samverkan, samordning och samarbete mellan förvaltningar och bolag medför en effektivare hushållning med både pengar och personella resurser för samtliga inblandade parter.

I det längre perspektivet syftar projektet till att öka kunskapsnivån, människors medvetenhet, att människor känner sig delaktiga och engagerade. Även dessa faktorer bidrar till kostnadseffektivitet.

- Det finns stora vinster i att uppnå mindre nedskräpning, bättre sophantering och en utökad källsortering. Dagens brister leder till ökade kostnader som i sin tur påverkar hyresnivåerna förutom att miljön utsätts för påfrestningar. Nedskräpning och dålig ordning i soprum och miljöstugor bidrar till ett oordnat intryck, vilket kan förstärka segregationen i och med att bostadssökande med valmöjligheter avstår från att flytta till området.
- Skolornas kostnader påverkas när allt fler elever i mellanstadiet får ta del av Bry dig!-konceptets pedagogiska process. Detta leder framöver till kostnadsbesparingar då nedskräpning och skadegörelse i områdets skolmiljöer minskar och trivsel och välmående ökar. Barnen och ungdomarna är vår framtid och genom att arbeta med deras attityder och värderingar i denna typ av frågor påverkar vi långsiktigt deras syn på sitt eget och omgivningens ansvar för trivsam och trygg miljö. Med omgivning menas exempelvis nutida och framtida familjer, umgänge och samhälle.

Projektet i relation till miljöprogrammet och växthusgasprogrammet

I februari 2003 antogs Stockholm Stads nya miljöprogram. Stadens alla nämnder och bolag har huvudansvaret för att arbeta med målen i miljöprogrammet men programmet gäller även föreningar, näringsliv och de boende i staden. Sex inriktningsmål utgör grundpelarna i programmet som gäller t.o.m. 2006. Det femte miljömålet "Miljöeffektiv avfallshantering" anger att mängden avfall per invånare ska minska, något som i stor utsträckning kräver stockholmarnas aktiva medverkan. Då detta i praktiken handlar om källsortering är det uppenbart att detta mål ligger helt i linje med det som det aktuella paraplyprojektet Södra Järva - rent

och snyggt vill uppnå. I miljöprogrammet anges att ämnen som går att återvinna eller användas som energiråvara ska sorteras ut för att minska andelen sopor som går till tipp och deponeras. Farliga ämnen ska också i större utsträckning sorteras ut så att de kan tas omhand på ett miljöanpassat sätt och inte hamna i luft, mark eller vatten.

Södra Järvas paraplyprojekt syftar bl.a. till att hos de boende i området minska nedskräpningen och att öka deras förståelse för betydelsen av att sortera sitt avfall i hemmet. Följande av miljöprogrammets nyckeltal kommer att kunna påverkas vid genomförandet av projektet: 5.1.1 (Insamlad mängd farligt avfall från hushållen per år), 5.1.2 (Andel hushåll som källsorterar sitt farliga avfall), 5.2.1 (Totalt insamlad mängd avfall per år (kg/invånare)), 5.2.2 (Mängd hushållsavfall som energiutvinns, deponeras eller källsorteras per år), 5.2.3 (Antal hushåll och verksamheter som anmält att matavfall komposteras per år), 5.2.4 (Andel hushåll som komposterar sitt matavfall), 5.3.1 (Mängd källsorterat avfall från hushållen per år) samt 5.3.2 (Andel hushåll som ofta eller alltid källsorterar sitt avfall). Därmed står det klart att ett väl genomfört projekt kommer att bidra till att uppfylla delmålen i framför allt det femte miljömålet i stadens miljöprogram.

Stockholms handlingsprogram mot växthusgaser har reviderats och fastställdes slutgiltigt 2003. Målet är att utsläppen av växthusgaser ska minska till 4 ton koldioxid (ekvivalenter) per kommuninvånare år 2005. En rad åtgärder på olika nivåer krävs för att detta mål ska kunna uppnås. Bland annat ingår det att uppmuntra till exempel mindre företag, organisationer och skolor att börja arbeta systematiskt mot miljöförbättringar i den egna verksamheten. Detta ska uppnås bl.a. genom införande av miljöledningssystem och användande av miljödiplomering.

Handlingsprogrammet överensstämmer därmed väl med ambitionerna i paraplyprojektets delprojekt 3. I samband med att Södra Järvas paraplyprojekt genomförs kommer mycket miljöinriktad information att förmedlas till de boende i området. Den huvudsakliga inriktningen kommer att ligga på förbättrad avfallshantering och minskad nedskräpning. Närliggande ämnesområden kommer dock i viss utsträckning också att beröras, så som exempelvis effektiviserad energianvändning och miljövänliga transportsätt. Medvetandegörande om naturvärden och att de kan påverkas av klimatförändringar inducerade av mänsklig aktivitet kommer att bidra till en ökad motivation till förändringar av det egna beteendet. På dessa sätt kommer projektet även att verka för att minska utsläppen av koldioxid och därmed bidra till uppfyllandet av målen i Stockholms handlingsprogram mot växthusgaser.

Projektets pådrivande roll

Pådrivande i arbetet för att bekämpa nedskräpning och skadegörelse i två av Stockholms stadsdelsnämnder genom att öka medborgarengagemanget. Erfarenheter kan komma andra områden i både i Stockholm och Sverige till gagn med en liknande problembild.

Uppföljning, dokumentation, erfarenhetsspridning**Uppföljning**

- Jämförelse och redovisning av USKs eller liknande företags målgruppsmarknadsundersökning före och efter projektperioden
- Statistik sammanställs och redovisas över hur många aktörer och medborgare i området som hela paraplyprojektet engagerat under projektperioden
- Sammanställning av all statistik från kurs – och seminarieutvärderingar
- Paraplyprojektets genomslag i medier. Statistik och analys av det totala antalet presslipp som samtliga delprojekt genererat.
- Resultaten från paraplyprojektet ska komma stadens övergripande miljönyckeltalsarbete till gagn

Dokumentation och erfarenhetsspridning

En viktig utvärderingsaspekt för projektets alla delar är att kontinuerligt och konsekvent dokumentera, under alla fyra åren, aktiviteter, viktiga erfarenheter och resultat i både ord och bild. En försäkran om att bildmaterial av god kvalitet produceras budgeteras för ett par video- och småbildskameror som ska användas till dokumentation för samtliga delprojekt under hela projektiden. Projektet kommer också att dokumenteras i form av att projektledningen kontinuerligt för bok över viktiga erfarenhets- moment under delprojektens gång, vilka avslutningsskedet kommer att sammanställas i en rapport, samt att delprojekten med utbildande inslag, såsom pedagogprojektet Bry-dig!, boskolan och miljödiplomeringarna, kontinuerligt utvärderas efter kurser och seminarier. Delprojekten kommer årsvis att utvärderas med hjälp av målgruppsenkäter som relateras till en nulägesanalys bland specifika målgrupper. All insamlad och kategoriserad dokumentation syftar till att främja en pedagogisk och lättillgänglig erfarenhetsspridning.

Risk

I projektet finns framförallt följande risker:

- Området Södra Järva har en förhållandevis hög omsättning/höga flyttal av Området Södra Järva har en förhållandevis hög omsättning av medborgare – det vill säga en stor utflyttning och därmed stor inflyttning. Detta innebär att det finns en risk för att också kunskap och engagemang genererat av delprojekten flyttar bort. Detta åtgärdas delvis under projektets gång men efter den fyraåriga projektperioden finns inte längre samma pådrivande kraft i området. Risken är då att inte tillräckligt många medborgares attityder och beteenden har påverkats så arbete och engagemang som projektet åstadkommit inte lever vidare i området.
- Att samordningen av samtliga delprojekt drabbas och blir otydlig p g a av nyckelpersoner i projektledningen och i styrgruppen hoppar av.
- Ett så pass omfattande projekt som Södra Järva - rent och snyggt innebär ett stort ansvar och en avsevärt ökad arbetsbelastning för personer inom stadsdelsförvaltningar och bolag. Detta innebär att ordinarie arbetsuppgifter löper en risk kan få stå tillbaka.